

330/2024 Sb. Zákon

ze dne 31. října 2024

O mimořádné podpoře osob zasažených povodněmi v roce 2024 a o změně zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů

Vyhlášeno dne 7. listopadu 2024, datum poslední novelizace 8. listopadu 2024

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Mimořádná podpora osob zasažených povodněmi v roce 2024

HLAVA I

Úvodní ustanovení

§ 1

Povodněmi se pro účely tohoto zákona rozumí povodně podle § 64 odst. 1 a 2 vodního zákona, které začaly na území České republiky 13. září 2024.

HLAVA II

Poskytování ošetřovného

§ 2

(1) Nestanoví-li se v této hlavě jinak, použije se zákon o nemocenském pojištění.

(2) Nárok na ošetřovné vzniká též v důsledku povodní za podmínek stanovených v této hlavě a trvá v době trvání následků povodní, nejdéle však do 31. března 2025.

(3) Za nařízení příslušného orgánu o uzavření zařízení nebo školy anebo jejich částí podle § 39 odst. 1 písm. b) bodu 1 zákona o nemocenském pojištění se považuje též rozhodnutí ředitele takového zařízení nebo školy o tomto uzavření.

(4) Za zařízení podle § 39 odst. 1 písm. b) bodu 1 zákona o nemocenském pojištění se považuje též zařízení určené

pro péči o osoby, které jsou závislé na pomoci jiné osoby aspoň ve stupni I (lehká závislost) podle zákona o sociálních službách.

(5) Nárok na ošetřovné podle § 39 odst. 1 písm. b) bodu 1 zákona o nemocenském pojištění a nárok na ošetřovné podle této hlavy má též

- a) zaměstnanec činný na základě dohody o pracovní činnosti, zaměstnanec činný na základě dohody o provedení práce nebo zaměstnanec účastný nemocenského pojištění z důvodu výkonu zaměstnání malého rozsahu, jde-li o zaměstnance v pracovním poměru nebo zaměstnance činného na základě dohody o pracovní činnosti, nebo
- b) osoba samostatně výdělečně činná, která je účastna nemocenského pojištění.

§ 3

Podmínky nároku na ošetřovné

(1) Nárok na ošetřovné má též zaměstnanec, který nemůže vykonávat v zaměstnání práci, nebo osoba samostatně výdělečně činná, která nemůže vykonávat samostatnou výdělečnou činnost, z důvodu péče o

- a) nezaopatřené dítě, které je závislé na pomoci jiné fyzické osoby aspoň ve stupni I (lehká závislost) podle zákona o sociálních službách a nemůže navštěvovat školu z důvodu jejího uzavření v důsledku povodní,
- b) osobu ve věku nad 10 let, která je umístěna v zařízení podle § 2 odst. 4, ale toto zařízení nemůže navštěvovat z důvodu jeho uzavření v důsledku povodní, nebo
- c) nezaopatřené dítě se speciálními vzdělávacími potřebami podle školského zákona, jde-li o dítě se závažnými vývojovými poruchami chování, souběžným postižením více vadami nebo autismem¹⁾, kterému bylo vydáno doporučení školského poradenského zařízení za účelem stanovení podpůrných opatření pro jeho vzdělávání²⁾ (dále jen „dítě se speciálními vzdělávacími potřebami“), jestliže nemůže navštěvovat školu z důvodu jejího uzavření v důsledku povodní.

(2) Nezaopatřenost dítěte se posuzuje podle zákona o důchodovém pojištění.

(3) Zaměstnanec činný na základě dohody o provedení práce, zaměstnanec činný na základě dohody o pracovní činnosti nebo zaměstnanec při výkonu zaměstnání malého rozsahu, jde-li o zaměstnance v pracovním poměru nebo zaměstnance činného na základě dohody o pracovní činnosti, kteří nejsou účastni nemocenského pojištění v kalendářním měsíci, v němž vznikla potřeba péče, mají nárok na ošetřovné též, pokud byli účastni nemocenského pojištění aspoň ve 3 kalendářních měsících bezprostředně předcházejících kalendářnímu měsíci, v němž z důvodu trvání následků povodní vznikla potřeba péče.

(4) Podmínkou nároku na ošetřovné osoby samostatně výdělečně činné je účast na nemocenském pojištění jako osoby samostatně výdělečně činné podle § 11 zákona o nemocenském pojištění alespoň po dobu 3 měsíců bezprostředně předcházejících dni vzniku potřeby péče.

(5) Nárok na ošetřovné, na které vznikl nárok podle této hlavy, zaniká skončením zaměstnání, jde-li o zaměstnance, nebo skončením samostatné výdělečné činnosti, jde-li o osobu samostatně výdělečně činnou.

Podpůrčí doba a výplata ošetřovného

§ 4

(1) Podpůrčí doba u ošetřovného se prodlužuje o dobu, po kterou trvalo uzavření zařízení nebo školy anebo jejich částí podle § 39 odst. 1 písm. b) bodu 1 zákona o nemocenském pojištění nebo podle § 2 odst. 4 v důsledku povodní, nejdéle však do 31. března 2025.

(2) V rámci podpůrčí doby stanovené podle odstavce 1 je možné v období ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona do 31. prosince 2024 vystřídání podle § 39 odst. 4 věty první zákona o nemocenském pojištění i vícekrát, přičemž vystřídat se mohou i více než 2 oprávnění; vystřídání není možné v jednom kalendářním dnu. V období od 1. ledna 2025 do 31. března 2025 platí věta první obdobně s tím, že se postupuje podle § 39 odst. 5 věty první zákona o nemocenském pojištění. Podmínky nároku na ošetřovné a rozhodné období se u každého oprávněného posuzují ke dni prvního převzetí do péče.

(3) Při výplatě ošetřovného za podpůrčí dobu prodlouženou podle odstavce 1 se postupuje obdobně podle § 110 zákona o nemocenském pojištění.

§ 5

(1) Ošetřovné se vyplácí za jednotlivé kalendářní měsíce, a to za dny péče vykázané na předepsaném tiskopisu; v případě vystřídání podle § 4 odst. 2 se na tomto tiskopisu uvádějí též dny, v nichž o dítě nebo jinou osobu pečoval jiný oprávněný.

(2) Při uplatnění nároku na výplatu ošetřovného podle § 109 odst. 5 písm. b) zákona o nemocenském pojištění v případě uzavření zařízení nebo školy anebo jejich částí podle § 39 odst. 1 písm. b) bodu 1 zákona o nemocenském pojištění nebo podle § 2 odst. 4 v důsledku povodní se v období ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona do 31. prosince 2024 potvrzení o uzavření tohoto zařízení nebo školy anebo jejich částí nahrazuje prohlášením zaměstnance nebo osoby samostatně výdělečně činné, kteří žádají o ošetřovné; to platí obdobně pro trvání nebo ukončení tohoto uzavření. Při uplatnění nároku na výplatu ošetřovného podle § 109 odst. 5 písm. b) zákona o nemocenském pojištění v případě uzavření zařízení nebo školy anebo jejich částí podle § 39 odst. 1 písm. b) bodu 1 zákona o nemocenském pojištění nebo podle § 2 odst. 4 v důsledku povodní se v období od 1. ledna 2025 do 31. března 2025 sdělení identifikátoru předepsaného tiskopisu uzavření tohoto zařízení nebo školy anebo jejich částí nahrazuje prohlášením zaměstnance nebo osoby samostatně výdělečně činné, kteří žádají o ošetřovné. V žádosti o ošetřovné se uvede jméno, popřípadě jména, příjmení a rodné číslo nebo datum narození, není-li rodné číslo přiděleno, dítěte nebo osoby podle § 3 odst. 1 písm. b), a název a adresa zařízení nebo školy, které dítě nebo tato osoba navštěvuje. Nárok na výplatu ošetřovného podle § 3 odst. 1 písm. c) se dále osvědčuje potvrzením školy s uvedením, že jde o dítě se speciálními vzdělávacími potřebami podle § 3 odst. 1 písm. c). Ustanovení § 97 odst. 1 věty poslední a § 106 zákona o nemocenském pojištění, jde-li o potvrzení o uzavření zařízení nebo školy anebo jejich částí podle věty první, se nepoužijí.

(3) Zaměstnavatel je povinen na předepsaném tiskopisu potvrdit skutečnosti rozhodné pro nárok na ošetřovné v případě zaměstnanců podle § 3 odst. 3; porušení této povinnosti se považuje za porušení povinnosti podle § 97 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění.

(4) Škola je povinná na žádost zaměstnance nebo osoby samostatně výdělečně činné potvrdit pro účely ošetřovného, že se jedná o dítě se speciálními vzdělávacími potřebami podle § 3 odst. 1 písm. c); porušení této povinnosti se považuje za porušení povinnosti podle § 106 zákona o nemocenském pojištění.

§ 6

Zařízení nebo škola podle § 39 odst. 1 písm. b) bodu 1 zákona o nemocenském pojištění nebo podle § 2 odst. 4 jsou povinny sdělit pro účely kontroly na výzvu orgánu nemocenského pojištění údaje potřebné pro ověření skutečností podle § 5 odst. 2; porušení této povinnosti se považuje za porušení povinnosti podle § 106 zákona o nemocenském pojištění. Výzvy podle věty první se podávají a údaje se sdělují v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup, nedojde-li mezi zařízením nebo školou a orgánem nemocenského pojištění k jiné dohodě.

§ 7

Pro účely důchodového pojištění se za dobu uvedenou v § 16 odst. 4 větě třetí písm. a) zákona o důchodovém pojištění považuje i doba poskytování ošetřovného podle této hlavy.

§ 8

Ustanovení zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti týkající se kalendářních měsíců, v nichž po celý kalendářní měsíc osoba samostatně výdělečně činná měla nárok na výplatu nemocenského, peněžité pomoci v mateřství nebo dlouhodobého ošetřovného z nemocenského pojištění osob samostatně výdělečně činných, se v období od 13. září 2024 do 31. března 2025 použijí obdobně též pro jednotlivé celé kalendářní měsíce, za které měla tato osoba po celý kalendářní měsíc z nemocenského pojištění osob samostatně výdělečně činných nárok na výplatu ošetřovného podle této hlavy.

§ 9

Podle této hlavy se postupuje i při posuzování nároků na ošetřovné za období od 13. září 2024 do dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

HLAVA III

Nárok na služební volno s poskytováním služebního příjmu

§ 10

(1) Nestanoví-li se v této hlavě jinak, použijí se pro poskytování služebního volna s poskytováním služebního příjmu podle této hlavy obdobně ustanovení zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

(2) Nárok na služební volno s poskytnutím služebního příjmu podle § 70 odst. 2 písm. f) bodu 1 zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů vzniká též v důsledku povodní za podmínek uvedených v této

hlavě a trvá od 13. září 2024 po dobu trvání následků povodní, nejdéle však do 31. března 2025.

(3) Nárok na služební volno s poskytnutím služebního příjmu podle § 70 odst. 2 písm. f) bodu 1 zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů má též příslušník bezpečnostního sboru, který nemůže vykonávat službu z důvodu péče o dítě nebo osobu podle § 3 odst. 1 za podmínek stanovených v § 3 odst. 1.

(4) Za nařízení příslušného orgánu o uzavření zařízení podle § 70 odst. 2 písm. f) bodu 1 zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů se považuje též rozhodnutí ředitele tohoto zařízení o jeho uzavření.

(5) Zařízením podle § 70 odst. 2 písm. f) bodu 1 zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů se rozumí též zařízení určené pro péči o osoby, které jsou závislé na pomoci jiné osoby aspoň ve stupni I (lehká závislost) podle zákona o sociálních službách.

(6) Doba služebního volna s poskytnutím služebního příjmu podle § 71 odst. 2 zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů se prodlužuje o dobu, po kterou trvalo uzavření zařízení nebo školy v důsledku povodní, nejdéle však do 31. března 2025. Maximální doby podle § 71 odst. 2 zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů se neuplatní.

(7) Služební volno s poskytnutím služebního příjmu podle odstavce 1 lze poskytnout více oprávněným příslušníkům, jestliže se v témže případě péče vystřídají. Vystřídání je možné i vícekrát, není však možné v jednom kalendářním dnu. Příslušník se může v témže případě péče vystřídat i s osobou, která není příslušníkem.

(8) Příslušník může uzavření zařízení nebo školy v důsledku povodní prokázat prohlášením; to platí obdobně pro trvání nebo ukončení tohoto uzavření. V prohlášení uvede jméno, popřípadě jména, příjmení a rodné číslo nebo datum narození, není-li rodné číslo přiděleno, dítěte nebo osoby, o kterou pečuje, a název a adresu příslušného zařízení nebo školy. U osoby podle § 3 odst. 1 písm. c) příslušník doloží dále potvrzení školy s uvedením, že jde o dítě se speciálními vzdělávacími potřebami. Škola je povinna příslušníkovi na žádost potvrdit, že se jedná o dítě se speciálními vzdělávacími potřebami.

HLAVA IV

Poskytování mimořádné okamžité pomoci

§ 11

Poskytování a nárok na dávku mimořádné okamžité pomoci

(1) Nestanoví-li se v této hlavě jinak, použije se zákon o pomoci v hmotné nouzi.

(2) Za osobu v hmotné nouzi se pro účely této hlavy považuje osoba, která byla bezprostředně zasažena povodněmi.

(3) Osoba v hmotné nouzi má za podmínek stanovených tímto zákonem nárok na dávku mimořádné okamžité pomoci ve formě finanční podpory na úhradu dočasného náhradního ubytování v důsledku povodní.

(4) Nároky podle této hlavy trvají v době trvání následků povodní, nejdéle však do 31. prosince 2025.

(5) V případech poskytování dávky mimořádné okamžité pomoci podle této hlavy se podmínka bydliště na území České republiky nezjišťuje.

(6) Nárok na dávku mimořádné okamžité pomoci podle této hlavy vzniká pouze tehdy, pokud osoba, popřípadě osoby s ní společně posuzované, jsou nuceny za úhradu využívat dočasné náhradní ubytování proto, že v důsledku povodní se stala stavba, ve které do té doby trvale bydlely, neobyvatelnou nebo ji bylo nutné odstranit a zároveň nemohou vzhledem k okolnostem a své situaci využít jiné vhodné náhradní ubytování než dočasné náhradní ubytování za úhradu.

(7) Podle této hlavy se postupuje i při posuzování nároků na dávku mimořádné okamžité pomoci za období od 13. září 2024 do dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

§ 12

Žádost o dávku mimořádné okamžité pomoci

(1) Žádost o dávku mimořádné okamžité pomoci podle § 11 odst. 3 obsahuje vedle náležitostí stanovených správním řádem

- a) údaje o osobách společně posuzovaných se žadatelem o dávku,
- b) skutečnou výši měsíčních nákladů na úhradu dočasného náhradního ubytování na osobu žadatele a osob s ním společně posuzovaných,
- c) posudek statika autorizovaného Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, že žadatel a osoby s ním společně posuzované nemohou v důsledku povodní bydlet ve stavbě, ve které do té doby trvale bydleli, nebo je nutné tuto stavbu odstranit,
- d) doklad o právním titulu k užívání dočasného náhradního ubytování nebo jiný doklad, ze kterého je patrné, že žadatel a osoby s ním společně posuzované využívají po určenou dobu toto ubytování za úhradu,
- e) doklad o právním titulu k užívání stavby, ve které do té doby žadatel a osoby s ním společně posuzované bydleli, a
- f) čestné prohlášení žadatele o tom, že před zasažením povodněmi trvale bydlel sám, popřípadě se společně posuzovanými osobami, ve stavbě, která se v důsledku povodní stala neobyvatelnou nebo ji bylo nutné odstranit, a že vzhledem k okolnostem a své situaci nemohou využít jiné vhodné náhradní ubytování než dočasné náhradní ubytování za úhradu podle této hlavy.

(2) Pokud je předložení posudku podle odstavce 1 písm. c) pro žadatele o dávku mimořádné okamžité pomoci spojeno s těžko překonatelnou překážkou, Úřad práce České republiky skutečnost, že osoba a společně posuzované osoby nemohou z důvodu povodní bydlet ve své původní stavbě, může ověřit šetřením na místě nebo může tuto skutečnost žadateli potvrdit příslušný pověřený obecní úřad, anebo může být tato skutečnost zjištěna Úřadem práce České republiky i jiným způsobem.

§ 13

Řízení o dávce mimořádné okamžité pomoci

(1) V řízení o dávce mimořádné okamžité pomoci podle této hlavy se rozhodnutí písemně vyhotovuje pouze v případě, že mimořádná okamžitá pomoc nebyla přiznána. Nevychotovuje-li se rozhodnutí, popřípadě oznámení, písemně, učiní se o něm pouze záznam do spisu.

(2) Rozhodnutí, popřípadě oznámení, může být prvním úkonem správního orgánu v řízení a nabývá vykonatelnosti provedením záznamu do spisu. Rozhodnutí, popřípadě oznámení, se vyhotovuje písemně a oznámí se příjemci mimořádné okamžité pomoci jen, jestliže o to požádá do 15 kalendářních dnů ode dne výplaty podpory. Není-li postupováno podle věty druhé, nabývá rozhodnutí, popřípadě oznámení, právní moci marným uplynutím lhůty v něm uvedené.

§ 14

Výše dávky mimořádné okamžité pomoci a způsob její výplaty

(1) Výše dávky mimořádné okamžité pomoci podle § 11 odst. 3 činí skutečnou výši nákladů na úhradu dočasného náhradního ubytování, nejvýše však měsíčně

- a) 15 000 Kč na 1 osobu,
- b) 18 000 Kč na 2 osoby,
- c) 21 000 Kč na 3 osoby, nebo
- d) 24 000 Kč na 4 nebo více osob.

(2) Mimořádnou okamžitou pomoc lze poskytnout rovněž souhrnně za několik měsíců.

(3) Dávka mimořádné okamžité pomoci podle této hlavy se poskytuje formou přímé úhrady. Pokud nelze využít tohoto způsobu výplaty, je možné výplatu poskytnout na bankovní účet žadatele nebo jím uvedených společně posuzovaných osob.

(4) Dávka mimořádné okamžité pomoci podle této hlavy se nevyplácí do ciziny.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o pomoci v hmotné nouzi

§ 15

V § 37 písm. b) zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění zákona č. 203/2022 Sb., se slovo „dvacetinásobek“ nahrazuje slovem „čtyřicetinásobek“.

§ 16

Tento zákon nabývá účinnosti dnem následujícím po dni jeho vyhlášení.

Pekarová Adamová v. r.

Pavel v. r.

Fiala v. r.

¹⁾ § 16 odst. 9 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

²⁾ § 15 odst. 2 a 5 vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů.